

Europoslanec Ivan David: Brusel jedná o zákazu rebarbory a řesetláku - další na řadě může být zelí a hrášek

- CZ24 News | 14. ledna 2021

EU: Máte rádi vepřo-knedlo-zelo? Tak si jej uvařte. dokud to ještě lze! Na seznamu zakázaných potravin se celkem rychle může ocitnout zelí. Je to zelenina, které hrozí zákaz kvůli tomu, že obsahuje hydroxyanthracenové deriváty. U této látky sice v mnohaletém řízení před Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) nebylo spolehlivě prokázáno, že by ohrožovala život nebo zdraví člověka. Evropská komise však mezi Vánocemi a Silvestrem vydala prováděcí nařízení, kterým by bylo zakázáno v potravinách používat hydroxyanthracenové deriváty vyráběné jako extrakty z rebarbory, řesetláku a aloe vera. Zelí a hrášek které tuto látku také obsahují, mohou být další na řadě.

Evropský parlament má nyní do března lhůtu, ve které může tento nesmyslný předpis zrušit. K tomu je však nutné, aby na plenárním zasedání nadpoloviční většin poslanců schválila námitku proti tomuto předpisu. Komise se při vydání prováděcího nařízení odvolává na pravomoc svěřenou jí nařízením 1925/2006 o přidávání vitaminů a minerálních látek a některých dalších látek do potravin. Toto nařízení dělí přírodní látky do 3 kategorií:

- a) mohou být obsaženy v potravinách bez omezení množství v přepočtu na kg,
- b) mohou být obsaženy v potravinách, ale pouze v takové koncentraci, aby člověk při běžné konzumaci nepřekročil maximální denní dávku této látky - sem patří např. vitamíny,

c) zakázané látky – kam doposud patří například methylalkohol, u nás známý z tzv. metanolové aféry.

Nařízením 1925/2006 je Komise zmocněna zařazovat na seznam látek, jejichž používání je v potravinářství zakázáno a další sloučeniny, pokud se spolehlivě vědeckým zkoumáním prokáže, že ohrožují lidské zdraví nebo dokonce život. Komise může prováděcím nařízením na základě spolehlivých vědeckých poznatků stanovit i limity koncentrace některých látek v potravinách, aby při jejich běžné konzumaci nedocházelo k otravám v důsledku předávkování.

EU si za účelem provádění správních řízení o stanovení maximálních denních dávek různých látek obsažených v potravinách a na koordinaci vědeckovýzkumné práce o oblasti bezpečnosti potravin zřídila Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA). Tento úřad, sídlící v italské Bologni, přijímá ročně tisíce podnětů k řízení o přezkumu bezpečnosti různých sloučen pro lidské zdraví. Na jejich základě zadává různým laboratorům studie o účincích těchto látek na lidský organismus.

Řízení o hydroxy-anthracenových derivátech bylo úřadem EFSA zahájeno v roce 2013 poté, kdy byla zveřejněna studie upozorňující na možnost, že by tato látka mohla způsobovat rakovinu, nebo nepříznivě působit na plod v těle matky. Tato studie ovšem obsahovala upozornění, že nebyla prováděna na lidech, ale na jiných druzích živočichů. EFSA na jejím základě zadal několik vědeckých studií o účincích této látky na člověka. Žádná z nich neprokázala, že by tato látka byla nebezpečná. EFSA proto v roce 2016 odmítl návrh na zařazení této látky do seznamu složek zakázaných v potravinách.

Současně však nechala dále probíhat pokusy, jejichž cílem bylo stanovit maximální množství této látky, jejíž denní konzumace je pro člověka bezpečná. Výzkumů se účastnila i Italská toxikologická společnost, což je lékařský spolek sdružující odborníky a pracoviště zabývající se otravami. Z jejich řad se výzkumu účastnily 3 špičkově vybavené laboratoře, které pro státní orgány dodávají znalecké posudky i v případech podezřelých úmrtí. Přestože na výzkumu pracovala řada nejlepších kapacit v oblasti otrav, ani po několika letech pokusů se nepodařilo prokázat podezření, že by tato látka obsažená v zelenině – např. hrášku, byla pro lidské zdraví nebezpečná byť i v malém množství.

EFSA tyto skutečnosti počátkem prosince písemně sdělil Komisi v rámci vnitřního připomínkového řízení. Vedení úřadu Komisi v dopise navíc upozornilo, že podle práva EU má Komise řízení o zákazu jakékoli látky v potravinách zahajovat na její podnět a nikoli svévolně. Úředníci Komise však věcné připomínky odborného úřadu zcela ignorovali a koncem prosince vydali nařízení o zákazu této látky.

Na tento podivný předpis poslance Davida upozornila Česká asociace pro speciální potraviny, která sdružuje výrobce potravinových doplňků. Vstupem tohoto nařízení v platnost by musel být ukončen prodej přírodních prostředků proti zácpě, které obsahují hydroxy-anthracenové deriváty z rebarbory. Zákaz by však dopadl i na výrobce pečiva, které extrakty z rebarbory používají jako ochucovadlo do ovocných koláčů. Bouři nevole vzbudilo nařízení v Itálii, kde jsou velmi oblíbeným nápojem aperitivy jako Campari nebo Cinzano. Ty by musely být od března staženy z trhu EU, protože jako aromatickou látku obsahují rovněž výtažky z rebarbory.

Ptal jsem se kolegů, kteří se dodnes účastní farmaceutického výzkumu a provádí měření toxicity různých látek, co podle jejich názoru mohlo Komisi vést k vydání takto nesmyslného předpisu. Odpovědi mě jako veterána medicínského výzkumu ani příliš nepřekvapily. Jedné z obřích nadnárodních farmaceutických společností vadí přírodní přípravky na regulaci střevní činnosti. Již dlouho usiluje o jejich stažení z trhu.

Hydroxy-anthracenové deriváty jsou obsaženy mimo jiné i v lécích prodáváných v lékárnách. Protože však tyto nejsou podle práva EU považovány za potraviny, zákaz by se jich netýkal. Jinak řečeno – hodně to „smrdí“ korupcí. Proto jsem ve Výboru pro životní prostředí EP společně s italským

europoslancem Sergiem Berlatem podal návrh, aby výbor doporučil ostatním poslancům na plenárním zasedání zneplatnit tento právní paskvil formou námitky podle článku 112 Jednacího řádu EP. Dnes o tomto návrhu budeme ve výboru jednat. Držte nám palce, abychom i nadále mohli jíst rebarborové koláče, řešetlákové zavařeniny, hráškovou kaši nebo již zmíněné vepřo-knedlo-zelo.

Autor: Ivan David

Zdroj: <http://www.novarepublika.cz/>